

Obsah

Předmluva k českému vydání	11	
Úvodem	13	
KAPITOLA 1		
Metody a techniky logopedické terapie, principy jejich aplikace (Viktor Lechta)		15
1.1 Trendy vývoje	16	
1.2 Vymezení	18	
1.3 Východiska	20	
1.4 Cíle	20	
1.5 Metody	22	
1.6 Techniky a strategie	25	
1.7 Principy	25	
1.8 Formy a druhy	27	
1.9 Zaměření	28	
1.10 Prolínání s jinými součástmi logopedické intervence	29	
Literatura	30	
KAPITOLA 2		
Terapie narušeného vývoje řeči		
(Marína Mikulajová, Svetlana Kapalková)	33	
2.1 Základní vymezení	33	
2.1.1 Cíle a metody terapie u dětí s narušeným vývojem řeči	33	

2.1.2	Děti rizikové z hlediska vývoje řeči	34
2.1.3	Stručný historický pohled	35
2.2	Terapeutické strategie	36
2.2.1	Úloha teorie v terapii	36
2.2.2	Všeobecná hlediska terapie	40
2.2.3	Některé efektivní strategie terapeutických přístupů	49
2.3	Terapeutický postup	59
2.3.1	Cíle terapie v jednotlivých stádiích vývoje řeči	59
2.3.2	Nedirektivní komunikační techniky	71
2.3.3	Zaměřená stimulace (focused stimulation)	75
2.3.4	Direktivní terapeutické techniky	75
2.3.5	Některé specifické techniky terapie	76
2.3.6	Úloha rodičů v terapii a modely logopedické péče	78
	Literatura	79

KAPITOLA 3

Terapie palatolalie a velofaryngeální dysfunkce

	(Aurélia Kerekrtiová)	83
3.1	Základní vymezení	83
3.1.1	Úvod	83
3.1.2	Terapie z historického pohledu	85
3.2	Terapeutické strategie	90
3.2.1	Výskyt palatolalie a potřeba logopedické a jiné intervence	90
3.2.2	Klasifikace terapie	94
	<i>Druhy a formy terapie</i>	94
	<i>Všeobecné a speciální strategie</i>	100
3.3	Terapeutický postup	102
3.3.1	Symptomatická terapie	103
	<i>Artikulační terapie</i>	103
	<i>Modifikace a eliminace hypernazality a nosní emise / úniku vzduchu</i>	107
	<i>Modifikace a eliminace hyponazality, rezonance</i>	
	<i>Cul-de-Sac a smíšené huhňavosti</i>	109
	<i>Terapie zaměřená na odstranění narušeného koverbálního chování</i>	111
	<i>Terapie zaměřená na poruchy hlasu</i>	112
3.3.2	Kauzální terapie	112
	<i>Lékařský přístup</i>	112
	<i>Behaviorální přístup v terapii velofaryngeální insuficience</i>	116
	Literatura	124

KAPITOLA 4

Terapie poruch hlasu (Aurélia Kerekreétiová) 127

4.1 Základní vymezení 127

4.1.1 Úvod 127

4.1.2 Několik poznámek z historie 128

4.1.3 Od nedávné minulosti až po současnost 130

4.2 Terapeutické strategie 131

4.2.1 Definice, cíle a klasifikace hlasové terapie 131

4.2.2 Týmová spolupráce 135

4.2.3 Základní přístupy 136

4.2.4 Všeobecné a specifické principy hlasové terapie 139

Všeobecné principy 139

Specifické principy 140

4.2.5 Všeobecné strategické postupy a metody 141

Trénink sluchu 141

Trénink dýchání 141

Relaxační trénink 143

Nasazení optimální výšky 145

Strategie pokusů a omylů 146

Hlasový odpočinek 147

Odstranění reaktivní anxiozity 147

Instrumentální biofeedback 148

Negativní trénink 148

4.2.6 Nepřímé a přímé terapeutické techniky poruch hlasu .. 148

4.3 Terapeutický postup 150

4.3.1 Terapie poruch hlasu při hyperfunkci a zneužívání hlasového orgánu 151

4.3.2 Terapie hypofunkčních poruch hlasu 157

4.3.3 Terapie psychogenních poruch hlasu 159

4.3.4 Efektivita a podmínky úspěšnosti terapie poruch hlasu .. 161

Zjišťování efektivity terapie poruch hlasu 161

Podmínky úspěšnosti terapie poruch hlasu 162

Literatura 165

KAPITOLA 5

Terapie dyslalie (Marta Gúthová, Daniela Šebianová) 167

5.1 Základní vymezení 167

5.1.1 Terminologický komentář 168

5.2 Terapeutické strategie 173

5.2.1 Tradiční terapeutický přístup 173

Motorika mluvních orgánů 174

Nácvik a rozvíjení fonematické diferenciacie 176

Vyvozování nové hlásky 178

	<i>Fixace hlásky</i>	180
	<i>Automatizace hlásky</i>	180
5.2.2	Fonologický terapeutický přístup	183
5.2.3	Foneticko-fonologický terapeutický přístup	188
5.3	Terapeutický postup	189
5.3.1	Komplexní terapeutický přístup	189
	<i>Cíle a principy komplexního terapeutického přístupu</i> ..	190
	<i>Etapy komplexního terapeutického přístupu</i>	194
Literatura	200

KAPITOLA 6

Terapie afázie (Zsolt Cséfalvay)	203	
6.1 Úvod	203	
6.2 Základní vymezení	206	
6.2.1 Efektivita terapie afázie	207	
6.3 Terapeutické strategie	212	
6.3.1 Kognitivně-neuropsychologický přístup k terapii afázie ..	212	
	<i>Aplikace kognitivně-neuropsychologického přístupu</i> <i>v našich podmínkách</i>	219
6.3.2 Pragmatické přístupy v intervenci afázie	223	
	<i>Aplikace pragmaticky orientované terapie afázie</i> <i>v našich podmínkách</i>	225
6.3.3 Skupinová terapie afázie	228	
Literatura	233	

KAPITOLA 7

Terapie koktavosti (Viktor Lechta, Hana Laciková)	239	
7.1 Základní vymezení (Viktor Lechta)	239	
7.2 Terapeutické strategie (Viktor Lechta)	242	
7.2.1 Třídění metod	243	
7.2.2 Úspěšnost terapie	246	
7.2.3 Trendy v terapii koktavosti	250	
7.3 Terapeutický postup (Viktor Lechta)	254	
7.3.1 Incipientní koktavost	255	
	<i>Psychická tenze</i>	257
	<i>Nadměrná námaha</i>	259
	<i>Dysfluence</i>	260
7.3.2 Fixovaná koktavost (Hana Laciková)	263	
	<i>Charakteristika jednotlivých článků terapie u fixované</i> <i>koktavosti</i>	263
	<i>Formy terapie</i>	265
	<i>Výchozí modely terapie fixované koktavosti</i>	266

7.3.3	Chronická kóktavost (Viktor Lechta)	272
	<i>Terapie zaměřená na modifikaci kóktavosti</i>	276
	<i>Terapie zaměřená na tvarování plynulosti</i>	278
	Literatura	279

KAPITOLA 8

Terapie dysartrie (Karel Neubauer)	283	
8.1 Základní vymezení	283	
8.1.1 Frekvence vzniku dysartrie a její nejčastější příčiny	285	
8.2 Vývojová dysartrie	286	
8.2.1 Základní vymezení	286	
	<i>Jednotlivé typy vývojové dysartrie</i>	287
8.2.2 Terapeutické strategie	288	
	<i>Zásady rozvoje hybnosti u dětí s centrálními poruchami</i>	288
	<i>Principy logopedické péče u dětí s vývojovou dysartrií</i>	289
	<i>Fyzioterapeutické metodiky rozvoje hybnosti a rozvoj hybnosti orofaciální oblasti</i>	290
	<i>Terapie poruch příjmu stravy a polykání</i>	294
	<i>Logopedická terapie řečových schopností</i>	295
8.2.3 Terapeutický postup	297	
	<i>Stanovení konkrétního terapeutického programu pro dítě s vývojovou dysartrií</i>	297
	<i>Stimulace faciálních motorických zón</i>	298
	<i>Stimulace aktivní hybnosti mluvidel a artikulace</i>	300
8.3 Získaná dysartrie	302	
8.3.1 Základní vymezení	302	
	<i>Jednotlivé typy získané dysartrie</i>	302
8.3.2 Terapeutické strategie	305	
	<i>Terapeutický proces a zásady jeho praktické aplikace</i>	305
	<i>Metody a prostředky logopedické terapie získané dysartrie</i>	308
	<i>Oblasti rozvoje terapie získané dysartrie</i>	311
8.3.3 Terapeutický postup	316	
	<i>Užití izotonických a izometrických postupů pro obnovování hybnosti mluvidel</i>	316
	<i>Užití rytmizačních postupů u osob se získanou dysartrií</i>	320
Literatura	322	
Příloha 1 – Aktivace metodou reflexní lokomoce a stimulace orofaciální oblasti	326	
	<i>Kontrola hlavy a změny poloh podle koncepce útlumových poloh manželů Bobathových (upraveno podle Pfeiffera, 1991, 1996)</i>	326

Příloha 2 – Doporučení pro osoby se získanou dysartrií a jejich okolí	328
A. Doporučení pro odborníky a blízké osoby	328
B. Doporučení pro osoby s dysartrií	329
C. Doporučení pro osoby s poruchami polykání	330
Příloha 3 – Dechová cvičení a relaxace	330
Příloha 4 – Hlasová cvičení	332

KAPITOLA 9

Terapie breptavosti (Zbigniew Tarkowski)	335
9.1 Základní vymezení	335
9.2 Terapeutické strategie	336
9.2.1 Stabilizace správného tempa řeči	337
9.2.2 Odstraňování obtíží při čtení	337
9.2.3 Rozvíjení hudebních schopností	338
9.2.4 Rozvíjení vyjadřovacích zručností	338
9.2.5 Zlepšování koncentrace pozornosti	339
9.3 Terapeutický postup	339
9.3.1 Diagnostikování breptavosti z terapeutického aspektu	340
9.3.2 Chápání osobnosti klienta	340
9.3.3 Terapeutické metody	340
<i>Motivace</i>	341
<i>Organizování</i>	343
<i>Stabilizace</i>	351
9.3.4 Obraz logopeda	351
Literatura	353

KAPITOLA 10

Terapie specifických poruch učení (Olga Zelinková, Penny Axelrood, Marína Mikulajová)	355
10.1 Základní vymezení	355
10.2 Terapeutické strategie	358
10.2.1 Čtení s porozuměním	359
10.2.2 Písemné vyjadřování	365
10.2.3 Porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou	366
10.2.4 Fonologické procesy, fonologické uvědomování a čtení	368
10.3 Terapeutické techniky	371
10.3.1 Teoretická východiska terapie	371
10.3.2 Zásady terapie	373
10.3.3 Terapie	374
Literatura	379
Rejstřík	383